Sortland kommune,

Postboks 117,

8401 Sortland Tromsø, 15.03.24

Høringsuttalelse til Sortland kommune vedrørende saksnr. 24/411 – Akvakultursøknad om ny lokalitet «Kinnholmen»

1. Innledning

Det vises også til Holmøy Havbruks søknad om ny oppdrettslokalitet «Kinnholmen» av 29.11.23. Undertegnede viser også til Sortland kommunes offentlige høring vedrørende denne nye oppdrettslokalitet ved Kinnholmen, med utsatt høringsfrist til 15.03.23. Det vises for øvrig til flere innspill i forbindelse med den tidligere søknaden om dispensasjon fra arealplanen.

Det vises for øvrig også til Kinn grunneierlags merknader til søknad om ny lokalitet for akvakultur ved Kinnholmen. I oversendt brev har vi har vi en rekke merknader og konkluderer med at en ikke bør imøtekomme Holmøy Maritimes søknad. Den samme gjelder også flere kritiske merknader som i høringsuttalelser er kommet fra flere grunneierlag i Godfjorden samt en innspill fra en rekke privatpersoner i området. Som det vil fremgå av denne innledningen så er også jeg som grunneier på Kinn imot av søknaden fra Holmøy skal imøtekommes. Nedenfor vi undertegnede argumenter nærmere for dette standpunkt.

Det skal for øvrig innledningsvis i tillegg nevnes at Holmøy vel vitende om et massiv motstand i Godfjorden i egen utforming av annonse om høring, ikke hadde tatt med et eneste grunneierlag i sin utforming av oversikt over høringsinstanser. For tilgang til sakspapirer var det også oppgitt feil referansenummer. Feil ble påpekt av undertegnede og dette resulterte i høringsfristen ble utsatt. Bedriften har heller ikke hatt en eneste orienteringsmøte vedørende sine planer om oppdrettslokaliteten Kinnholmen med folk i Godfjorden. Det har så vidt jeg vet kun vært en befaring med formannskapet og administrativ ledelse i kommunen. Norconsult AS har på vegne av oppdragsgiver hatt møte med innspill fra reindriftsnæringen , men det har ikke vært møter med folk som har tilhold på Kinn/Finnsæter/Reinstad/Mehus, fiskeforeninger m.v.

2. Bakgrunn

Undertegnede er grunneier på Kinn med hus (nå fritidsbolig), fjøs, sommerfjøs og naust. Med de gode fiskeplasser som er utenfor Kinn, må undertegnede regnes som en av flere ivrige fritidsfiskere med tilholdssted Kinn, jfr. også uttalelse fra Kinn tur- og fritidsfiskeforening Det skal i denne sammenhengen også nevnes at min slekt i flere hundre år har hatt tilhold på Kinn og mine forfedre har drevet kombinasjonsbruk med jordbruk og fiske. Angående det sistnevnte så er det flere kjente fiskeplasser som både jeg og mine forfedre har benyttet nettopp midt i det området der lokaliteten Kinnholmen ligger. Interessekonflikten er i så måte åpenbar.

Et paradoks er det at området lokaliteten Kinnholmen «beslaglegger» i havareal i utstrekning er betydelig større enn selve Kinnholmen. Undertegnede er også grunneier på Kinnholmen, - en holme som er tilholdssted for en rekke fuglearter der flere er rødlistet, i tillegg er det et yndet oppholdssted for bl. a sel. Kinnholmen er som kjent vernet.

3. Kommentar til selve Holmøy Maritims søknad med vedlegg

I den vedtatte kystsoneplanen for Vesterålen framgår det at det for framtidige oppdrettskonsesjonssøknader skal det foretas en konsekvensutredning. Vedlagt den fremmede søknaden er det vedlagt et omfattende materiale som i hovedsak er utført av Akvaplan Niva som

framstår som en egenutført konsekvensanalyse. Det foreligger mye informasjon om mange ulike forhold, men hovedinntrykket av det foreliggende materiale er at det hele framstår som et bestillingsverk fra Holmøy Maritim med ønsket konklusjon (les: Bukken og havresekken..)

Flere forhold er ikke tatt med i betraktning og verst av alt er konsekvenser av årlig utslipp av 2000 tonn rest-/bunnmateriale for kreps-/bunndyr, fisk og andre sjøarter(økosystemet) i Godfjorden/Gullesfjorden. Området er som kjent oppvekststed for en rekke fiskearter, innsiget av en rekke fiskearter skjer i sundet mellom Gapøy og Finnsæter. Området er svært fiskerikt og brukes både av aktive fiskere og fritidsfiskere, det har nærhet til naturreservatene på Gapøy/Gapøyholmene og Kinnholmen. Aktiviteten i tilknytning til anlegget vil forstyrre reindriften i en særlig sårbar periode. Forholdet til lokalbefolkningen, fiskere og fritidsfiskere i området er heller ikke vurdert på en skikkelig måte. Det foregår også bl.a et utstrakt turistfiske med utgangspunkt i Risøyhamn, Grøtavær, Reinstad og Mehus.

Til overmål har en i vedleggene til søknaden også fylt ut en såkalt «Tiltakhavers egenerklæring». Der har Eidsfjord sjøfarm AS på egen basis vurdert mulige konsekvenser for etablering av lokalitet Kinnholmen. Rapporten er en vurdering i henhold til Fiskeridirektoratets veileder for utfylling av søknadsskjema for tillatelse til akvakultur i flytende og landbaserte anlegg og Forskrift om konsekvensutredning § 10. 22 ulike konsekvensforhold er vurdert, - resultat; uten unntak: ingen konsekvenser! «Som man spørr får man svar»; - tiltaket vil ikke kreve konsekvensutredning etter gjeldende forskrifter, ifølge bedriften.

To forhold har i søknaden fått et særfokus i vedleggene ; forholdet til konsekvensutredning og forholdet til reindriften. Sannsynligvis ville det ikke overraske bedriften at det ville kunne komme krav fra "berørte parter" om at det måtte foretas en konsekvensutredning (jfr. kystsoneplanen) og forholdet til reindriftsnæringen (jfr. den nyinnførte konsultasjonsplikten i forhold til plan- og bygningslov) måtte vies spesiell oppmerksomhet.

Sannsynligvis av den grunn har bedriften derfor engasjert AkvaplanNiva til å utforme en vurdering av behovet for konsekvensutredning. På tross av at flere forhold ikke er tatt med i betraktning, så vil vel konklusjonen i sistnevnte gjennomgang av berørte forhold heller ikke overraske, - ingen problem og i den grad det er noen utfordringer så er konklusjonen at disse forhold er hensyntatt.

Når det gjelder reindriftsnæringen så har Holmøy Havbruk A/S foretatt en såkalt reindriftsfaglig utredning "Lokalitetsavklaring for Kinnholmen akvakulturanlegg i Sortland kommune". Det kan bekreftes at det er kalvingsland i umiddelbar nærhet av lokaliteten "Kinnholmen", og næringen ser helst at søknaden om oppdrett ikke innvilges, alternativt flyttes på andre siden av Kinnholmen og i tillegg foreslås det en rekke avbøtende tiltak for å hindre bl.a lys og støy hvis en mot formodning skulle gå inn for å imøtekomme søknaden. Reindriftsnæringen fraråder likevel på det sterkeste denne etableringen, og Sametinget er også kommet på banen med å kreve konsultasjoner på vegne av reindriftsnæringen.

Det har i sommer/høst vært en rekke urovekkende reportasjer bl.a i NRK om sykdom og høy dødelighet i mærer, rømninger, m.v. Det er derfor god grunn til å kreve lukkede anlegg til havs alternativt landbaserte anlegg. Holmøy Maritim AS er som kjent tungt inne i det landbaserte anlegget til Andfjord Salmon A/S(jfr. bl.a aksjeeier og avtale om postlaksleveranser), og bedriften burde derfor ha nok kunnskap enn å ha planer om å benytte seg av billige gammeldagse åpne anlegg.

Med en bakgrunn som samfunnsviter(cand.polit) og da med fokus på lokalsamfunnsforsk-nings/samfunnsplanlegging samt flere år i planleggerstillinger (bl.a planleder i flere år i Troms fylkeskommune) vil undertegnede gi uttrykk for at søknaden m/vedlegg til Holmøy Maritime totalt

sett etter mitt syn ikke oppfyller kravene som bør stilles til en nøytral utforming av en konsekvensutredning. Primært bør søknaden ikke imøtekommes da det ikke bør etableres akvakulturanlegg i dette uberørte området av Andfjorden. Det bør derfor sekundært kunne kreves en mye bredere anlagt konsekvensutredning. Det vises i denne sammenhengen til bl.a de anførsler som både Statsforvalteren i Nordland og Statsforvalteren i Trøndelag anførte i forbindelse med dispensasjonssaken som var oppe til behandling i forbindelse med utarbeidelsen av den regionale kystsoneplanen.

4. Akvakultur i et helt nytt område

Ved å gå innpå Havforskningsinstituttets internettsider vil en kunne få en oversikt over hvor oppdrettsanleggene i dag er lokalisert. Den oversikten viser at det er "tett" som hagl i området fra nord på Senja og videre sørover i Andfjorden, Bjarkøy, Kasfjord Gullesfjord. Det eneste området hvor det ikke er lokalisert oppdrettsanlegg er vestsiden av Andfjord. På Andøyas vestside har som kjent Andfjord Salmon AS sitt landanlegg. Dette området av Andfjorden (Godfjord) kunne blitt et forskningsområde/referanseområde der en kunne studert følgene av oppdrettsnæringens sterke ekspansjon. Det må derfor stilles særlige krav til at særlige grunner må foreligge før det skal gis tillatelse til oppdrett i slike områder.

Produksjonsområde 10, Andøy til Senja(PO10) er det produksjonsområdet i Nord-Norge som har desidert høyest produksjon innenfor akvakultur med 29,7 tonn pr. kubikkmeter, mer enn dobbelt så høy produksjon som det neste produksjonsområdet,PO8, som har tilsvarende 14,8 tionn. Forutsatt den høye tettheten av oppdrettslokaliteter , vil undertegnede gi uttrykk for at det er svært viktig at sjøområder og fjordsystemer som i dag ikke er påvirket av akvakultur sør særlig hensyntas, "føre-var-prinsippet" bør i langt større grad hensyntas. Det er også i Norges offentlige utredninger framkommet at risiko- og sårbarhet bør være et fast element i enhver forvaltnings vedtak, og det på alle forvaltningsnivåer. Også Eu har i det siste fremmet nye krav som skal hensyntas i forbindelse med beslutninger som kan påvirke miljøet.

Den omsøkte lokaliteten Kinnholmen har tendert til å ligge innenfor et viktig oppvekstområde for mange viktige fiskeslag. Den først planlagte lokaliteten ble flyttet til nåværende plassering, men med tiltenkt plassering ligger den fortsatt inntil et beite- og oppvekstområde for kveite, hyse, brosme, steinbit, torsk og sei. Flere ganger er det i tillegg i flere år kommet en betydelig mengde av den rødlistede pigghåen på kveiteline. Det framgår ikke ut fra materialet fra AkyaNiva at det er gjort reelle vurderinger om de nevnte oppvekst- og beiteområdene vil bli påvirket av en ny oppdrettslokalitet. Det eksisterende materialet gir ikke svar på hvorvidt det finnes gyte eller beitelokalieteter innenfor det området der lokaliteten Kinnholmen tenkes plassert.

Det er registret flere naturtyper etter DN19 i området. Det er kartlagt tareskog og skjellsandforekomster i nærheten av planlagt lokalitet. I tillegg ligger det to naturreservat i nærheten, Gapøya og Gapøyholmne. I tillegg til Kinnholmen er dette særlig viktige hekkeområder for fugl. I tillegg er det registrert flere hekkendende fuglearter(krykkje) i Sandneset som ligger enda nærmere planlagt lokalitet. I motsetning til AkvaplanNiva har disse områdene en opplagt relevans. Det bør derfor undersøkes nærmere hvordan støy og aktivitet (jfr. all båttrafikk) kan påvirke hekkende sjøfugl.

Dette nærliggende og uberørte området til den planlagte lokaliteten Kinnholmen inneholder både til lands og til vann så mange naturtyper at føre-var-prinsipppet må stå i fokus og særlig i forhold til naturmangfoldslovens paragrafer, og primært bør ikke oppdrett i dette området tillates. Dette må sekundert i en eventuell ny konsekvensutredning utredes nærmere og i så måte må bør også risiko- og sårbarhetsaspektet innarbeides i disse vurderingene.

5. Konklusjon

Med bakgrunn i bl.a "føre-var-prinsippet" er undertegnede er av den oppfatning at det er svært sterke argumenter for å avslå søknaden fra Holmøy Maritim AS om akvakulturanlegg Kinnholmen.

Forutsatt at dette syn ikke når fram, så er det både behov og nødvendig å få utført en fullstendig og mer objektiv konsekvensutredning som forutsetning for i det hele tatt eventuelt å kunne behandle en ny søknad. Det må her forutsettes at det eventuelt etableres et lukket anlegg i sjø alternativt plasseres som et landbasert anlegg. I dette arbeidet må det forutsettes at det avholdes eventuelle innspillsmøter der de som blir direkte berørt av en planlagt plassering blir gitt mulighet til innspill.

Med vennlig hilsen

Kurt Myrland

(sign)

Trollringen 6 c.

9016 Tromsø